

De Griek versus de Duitser

De Noord-Europeanen willen ons straffen, zegt een Griekse econoom. Staak de hulp aan Zuid-Europa, zegt een Duitse econoom. Twee botsende visies op de crisis.

YANIS VAROUFAKIS EN HANS-WERNER SINN

YANIS VAROUFAKIS:

De Verenigde Staten en Groot-Brittannië hebben hun eigen 'monetaire unie'. Daarin lijken ze op de eurozone. Toch heb ik zomaar het gevoel dat Europa fundamenteel van hen verschilt: de Europese elite zit helemaal niet te wachten op een snelle en pijnloze afloop van de crisis. Laat me een gedachtenexperiment met u doen.

Voor ik verderga, leg ik eerst mijn hypothese uit. Ik ga ervan uit dat er geen toverdoosje bestaat dat de crisis die sinds 2008 over ons heen golft, kan bezweren. Maar stel dat dat doosje de leiders van Europa op een presenteerblaadje werd aangereikt, hoe zouden Europeanen, Britten en Amerikanen daarop reageren?

Ik begin met de Amerikanen. Stel u voor dat minister van financiën Tim Geithner samen met de baas van de Amerikaanse centrale bank Ben Bernanke het Oval Office binnen zouden wandelen, het presidentiële kantoor. Ze hebben goed nieuws voor Obama.

“Meneer de president, we hebben het toverdoosje gevonden dat in een klap een einde

maakt aan deze afschuwelijke crisis. We kunnen daarmee de werkloosheid in ons prachtige land onder de vier procent krijgen, de staatsschuld oplossen, duurzame groei garanderen en de inkomsten weer op normaal niveau krijgen. Hier hebt u het doosje, het is een klein apparaatje. U hoeft alleen maar op het rode knopje te drukken en klaar is kees.”

“U kunt natuurlijk ook op het gele knopje drukken, dan gaat de Amerikaanse economie op de oude voet door, met de stagnatie die ons al twee jaar in de tang heeft. Met een werkloosheid die al tien jaar hoog is en een schuld die vrolijk doorgroeit. Het rendement op Amerikaanse waardepapieren blijft dan zo goed als nul, de druk op het vermogen houdt aan. Kies het gele knopje en uw economie ontwikkelt zich stabiel, dat wil zeggen: ze krijgt klap op klap, het blijft doffe ellende en een volgende crisis ligt op de loer.”

Wat wordt het, president Obama, de rode of de gele knop? Ik ga er maar van uit dat hij gelooft dat Geithner de werking van de knoppen goed kan voorspellen. In dat geval hoeft de president natuurlijk niet lang te aarzelen. Sterker nog, hij weet niet hoe snel hij de rode knop in moet drukken – en het hele land, inclusief wat

napruttelende Republikeinen, is hem dankbaar.

Nu verplaatst het toneel zich naar de overzijde van de Atlantische Oceaan. Het Britse tafereel zal niet veel afwijken van het Amerikaanse. Minister van financiën Osborne bezoekt de ambtswoning op Downing Street 10. Hij legt premier Cameron de werking van de knopjes uit, met hetzelfde effect: met een zucht van verlichting drukt de minister-president op het rode knopje en ziedaar, hij laat de Britten wonderbaarlijk ontsnappen aan de recessie die door zijn bezuinigingswoede juist zo was verergerd.

De slotscène voert ons naar Berlijn, waar de Duitse minister van financiën Wolfgang Schäuble de kanselierswoning binnengaat om Angela Merkel het nieuws te brengen.

“Mevrouw de kanselier, als u het rode knopje indrukt, is de eurocrisis als bij toverslag verdwenen. Dan gaat de economie in Europa van de weeromstuit groeien, overal schrompelen schulden ineen, en Griekse burgers (of Portugezen, of Italianen) hoeven geen pijn meer te lijden, Duitse en Nederlandse belastingbetalers hoeven niet meer garant te staan voor de schulden van het zuiden, en alle eurolanden kunnen voor minder dan drie procent lenen. ▶